

LIKKUTEI TORAH • SHIR HASHIRIM • MAAMAR 11

נאו לחייך בתורים צוארך בחרוזים

« Tes joues sont ornées de torim,
ton cou de rangées de perles »

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/likutei-torah/shir-hashirim/11/

1 נאוו לחייך בתורים צוארך בחרוזים. וארז"ל לחייך הם שני לוחות בתורים הם שני תורות תורה שבכתב ותורה שבעל פה. (ע"ן רבות בשה"ש) ולהבין מהו בתורים והוה ליה למימה בתורות.

« Tes joues sont belles avec des torim, ton cou avec des rangées de perles. » Nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « Tes joues » désignent les deux Tables ; « avec des torim », les deux Torah, la Torah écrite et la Torah orale (voir Midrash Rabbah sur Shir HaShirim). Il nous faut à présent comprendre ce que signifie « avec des torim » : le verset aurait dû dire « avec des Torah ».

ונקדים להבין המשל כפשוטו כי תורים הם תכשיטין הנעשים כעין ראש תור שהוא תבנית משולש (ע"י בשבת דפ"ה ע"ב) והיה דרכו לעשות שני תכשיטין כעין תורים לתת בלחיים.

Commençons par comprendre l'image dans son sens simple. Les torim sont des ornements façonnés à la manière de la tête d'un tor (tourterelle), qui a une forme triangulaire (voir Chabbat, daf 85b) ; on avait coutume de confectionner deux ornements semblables à des torim pour les placer sur les joues.

ולהבין הנמשל מזה הנה התורה והמצות נחלקים דרך כלל לגי בחינות תורה ועבודה וגמ"ח שהם בחי אמ"ר (וכמש"ל ע"פ לסוסתי כו').

Pour comprendre ce qu'illustre cette image : la Torah et les mitsvot se répartissent, en général, en trois niveaux : Torah, avoda (service divin) et guemilout 'hassadim (actes de bonté), qui correspondent aux niveaux du feu, de l'eau et du souffle (ech, mayim, roua'h) (comme il est écrit plus haut, à propos de « À ma jument, etc. »).

אש ממטה למעלה בחי עבודה כו'. ומים הוא חסד וצדקה להחיות רוח שפלים למעלה למטה והבחי הממוצעת היא התורה

Le feu, qui s'élève d'en bas vers le haut, correspond au niveau de l'avoda, etc. ; l'eau est la bonté et la charité, qui « raniment l'esprit des humbles », d'en haut vers le bas ; le niveau intermédiaire est la Torah.

והנה בחי אמ"ר היא בחי סגול וסגול הוא מלשון סגולה כמו עד"מ שיש ענינים מרפאים בדרך רפואה וטבע ויש

Or, le niveau du feu, de l'eau et du souffle correspond au segol [signe vocalique], et segol vient du terme segoula (vertu particulière). Ainsi, à titre d'exemple, certaines choses guérissent par la médecine et selon les lois de la nature, tandis qu'il en est

שהם מרפאים בדרך סגולה שעפ"י דרך הטבע אין דרך להיות רפואה עי"ז אליו ומי"מ יש איזה סגולה בדרך רחוקה ונפלאה במה שאינה מושגת בהשגת והשכלת הרופאים הטבעיים להיות על ידי זה רפואה זו

d'autres qui guérissent par segoula : selon les lois de la nature, rien ne permet de penser qu'il puisse être guéri par ce moyen ; néanmoins, il existe une certaine segoula, agissant de manière éloignée et merveilleuse, selon une modalité qui échappe à la compréhension et au discernement des médecins naturalistes, et qui produit cette guérison.

וכן על דרך משל נקראים ישראל עם סגולתו שאותנו בחר ה' שלא כסדר ודרך ההשתלשלות מעילה לעילה

De même, à titre d'image, Israël est appelé am segoulato, « Son peuple précieux », car D.ieu nous a choisis sans suivre l'ordre ni la voie de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), de cause en cause ;

אלא ישראל עלו במחשבה למעלה מסדר ההשתלשלות שמה שנמשך למעלה מסדר ההשתלשלות נק' בשם סגולה

mais Israël s'est élevé dans la pensée [de D.ieu], au-dessus de l'ordre de l'enchaînement descendant ; car ce qui émane d'au-dessus de cet ordre est appelé segoula.

(ועיין בזהר ר"פ תרומה דקכ"ו סע"א ח"א פ' נח ס"ה א' ויצא קס"א ב'. ח"ג במדבר קי"ט ב' האזינו דרצ"ח ב'. ועמ"ש מענין סגול סד"ה אסרי לגפן עירה) וכן בחי' אמ"ר הנ"ל נמשך למלה מסדר ההשתלשלות כו'.

(Voir le Zohar, au début de la Paracha Terouma, folio 126, fin du côté a ; Partie I, Paracha Noa'h, 65a ; Vayétsé, 161b ; Partie III, Bamidbar, 119b ; Haazinou, folio 298b. Voir aussi ce qui est écrit au sujet du séghol à la fin du discours commençant par «Attachant son ânon à la vigne».) De même, le niveau du feu, de l'eau et de l'esprit mentionné ci-dessus est attiré depuis ce qui est au-dessus de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), etc.

וגם הם בבחי' נקודת סגול כי ענין סגול היינו שנקודה האמצעית הוא תחת שני הנקודות שכן סדר העבודה תחלה צריך להיות בבחי' אש ממטה למעלה כו'.

Elles ont également la forme du signe vocalique séghol : car le séghol se caractérise par le fait que le point du milieu se trouve sous les deux autres points. Tel est en effet l'ordre du service divin : il doit d'abord être à la manière du feu, de bas en haut, etc. ;

ואח"כ אם רץ לבך שוב לאחד להיות המשכות מלמעלה למטה בבחינת צדקה וגמ"ח להחיות רוח שפלים כו' והתורה היא בחי' ממוצעת

puis, «Si ton cœur s'élance, retourne vers l'Un», afin que s'opèrent des attirances de haut en bas, sous la forme de la charité et des actes de bonté, «pour ranimer l'esprit des humbles», etc. La Torah est le niveau intermédiaire,

דהיינו שהוא להיות למעלה ולמטה שוין כמ"ש ולא תחללו את שם קדשי פי' שלא לעשות חלל והפסק להשראת שם קדשו שיהיה גם למטה כסא ומכון לשבתו ית'

c'est-à-dire que son [rôle] est de rendre le haut et le bas égaux, comme il est écrit: «Vous ne profanerez pas Mon saint Nom» (techalelou). Cela signifie: ne pas créer de vide (halal) ni d'interruption dans la résidence de Son saint Nom, afin qu'en bas aussi se trouve un trône et un lieu fixe pour Sa demeure, béni soit-Il,

כמו למעלה (וכמ"ש בפ' ראה סד"ה כי תשמע בקול כו' לעשות הישר כו' ע"ש ובפ' יתרו סד"ה משה ידבר והאלקים יענו כו' ועמ"ש בד"ה ביום השמיני עצרת בפ"י ואמת ה' לעולם. ואמת זו תורה)

comme en haut. (Comme il est écrit dans la Paracha Réé, à la fin du discours commençant par «Quand tu écouteras la voix, etc., pour faire ce qui est droit, etc.» ; voir là-bas. Et dans la Paracha Yitro, à la fin du discours commençant par «Moché parlera, et D.ieu lui répondra, etc.». Voir aussi ce qui est écrit dans le discours commençant par «Le huitième jour, une assemblée», sur le sens de «et la vérité de D.ieu est éternelle». Et la «vérité», c'est la Torah.)

והיינו ע"י עסק התורה כי הלומד דבר הלכה הוא רק שנמשך אחר התנאים והאמוראים כמו ר' אליעזר אומר ב"ש אומרים.

Cela s'accomplit par l'étude de la Torah: celui qui étudie une question de halakha ne fait que suivre les Tannaïm et les Amoraïm, comme dans «Rabbi Eliézer dit», «Beth Chammaï disent».

וגם לפעמים לומד במסכת שאין צריך לה כלל למעשה אלא עיקר כוונת הלימוד כדי להיות ואשים דברי בפ"ך שדבר ה' זו הלכה היא המדבר בפ"ך

Parfois aussi, il étudie un traité dont il n'a nul besoin dans la pratique; l'intention principale de son étude est alors que s'accomplisse: «Et J'ai placé Mes paroles dans ta bouche»; «la parole de D.ieu», c'est-à-dire «la halakha», est celle qui parle dans ta bouche.

וצריך לעשות פיו כלי ומכון להיות בחינת ביטול לדבר ה' וזהו בחינת סגול שתי נקודות שוות והשלישית ממוצ ע' תחת יהם.

Il doit faire de sa bouche un réceptacle et un lieu fixe, dans un état d'annulation de soi (bitoul) devant la parole de D.ieu. Tel est le niveau du séghol: deux points égaux et le troisième, celui du milieu, placé sous eux.

2 והנה כל זה הוא בסדר העבודה שלמטה באדם. אבל הנה באתערותא דלתתא הוא אתערותא דלעילא שם נעשה שלש בחי' נקודות הנ"ל בבחי' סגולתא שהנקודה אמצעית היא למעלה עומדת על גבי שתי הנקודות.

Or, tout cela relève de l'ordre du service divin ici-bas, chez l'homme. Mais, lorsqu'un éveil d'en bas suscite un éveil d'en haut, les trois points mentionnés plus haut prennent alors la forme de la ségolta, où le point central se trouve au-dessus, posé sur les deux autres points.

שממטה למעלה בעבודת האדם הנה הנקודה אמצעית היא האחרונה שמתחלה צריך להיות סדר העבודה ממטה למעלה כו'. ואח"כ המשכה כו'.

Car, dans le service de l'homme, en allant d'en bas vers le haut, le point central vient en dernier : il faut d'abord que l'ordre du service aille d'en bas vers le haut, etc., puis vient ensuite l'effusion, etc. ;

ואחר כך יכול לבא ולעלות ולהגיע למדרגת בחינת ביטול דבחינת ולא תחללו כו'. אבל מלמעלה למטה באתערותא דלעילא שם בחינת נקודה האמצעית היא בעצם וראשונה:

ce n'est qu'ensuite qu'il peut venir, s'élever et atteindre le degré du bitoul correspondant à « Vous ne profanerez pas, etc. ». Mais, d'en haut vers le bas, dans l'éveil d'en haut, le niveau du point central est alors premier et essentiel.

3 ב והנה כתיב תורי זהב נעשה לך עם נקודות הכסף. (ע' רבות נשא ס"פ י"ג) פ"י שבחי' סגול זה הוא בבחי' נקודות הוא בבחי' כסף בחי' אהבה של קרירות

2. Or, il est écrit : « Nous te ferons des torim d'or, avec des points d'argent » (voir Midrash Rabbah, Naso, fin de la section 13). Cela signifie que ce niveau de ségol, lorsqu'il se présente sous forme de points, relève du niveau de l'argent, c'est-à-dire d'un amour calme et froid.

אבל בבחי ומעלת הזהב על הכסף שהוא בבחי רשפי אש וכי נעשה נקודות אלו בחי תורים כמו ראש תור בגמרא בחינת משולש

Mais, au niveau et selon la supériorité de l'or sur l'argent — qui relève des « flammes de feu », etc. —, ces points deviennent des torim, comme la « tête d'un tor » dans la Guemara, c'est-à-dire une forme triangulaire ;

דהיינו להמשיך קוין לנקודות אלו כי בהיותן נקודות הם כמו ענינים נפרדים להיות תחלה ממטה למעלה רשפי אש כוי ואח"כ מים כוי.

c'est-à-dire qu'il faut tracer des lignes reliant ces points. Car, tant qu'ils restent des points, ils sont comme des éléments distincts : d'abord, de bas en haut, des « flammes de feu », etc., puis de l'eau, etc.

והיינו להיות האהבה בקרירות הם ענפין מתפרדין כוי אבל בהתלהבות והתלהטות האהבה הנה נעשו בבחינת התכללות זו בזו.

Ainsi, lorsque l'amour est froid, ils sont des « branches séparées », etc. ; mais lorsque l'amour s'embrase et devient ardent, ils s'incluent les uns dans les autres.

ועל זה נאמר והחוט המשולש כוי [ועיין מענין תורי זהב בפ' נשא (קמ"ג סע"ב ודקמ"ב סע"א) בענין מי זהב (קל"ה ב').]

C'est à ce propos qu'il est dit : « Et le triple cordon, etc. » [Voir au sujet des torim d'or dans la Paracha Naso (folio 143, fin du côté b, et folio 142, début du côté a), au sujet de Mei Zahav (135b) ;

ובפ' האזינו (דצ"ב סע"א) תולדות (קמ"ה ב') בענין הנחמדים מזהב בפ' נח (ע"א ב') ויחי (רמ"ז א').

et dans la Paracha Haazinu (folio 292, fin du côté a) ; Toldot (145b) ; au sujet de « plus désirables que l'or », dans la Paracha Noach (71b) [et] Vayechi (247a) ;

ור"פ קרח. האזינו (רצ"ה ב'). ובפ' תרומה (קמ"ח א') דודאי זהב סליק יתיר כוי הובא בפרדס ש"י פ"ג ועמ"ש מענין האהבה שבהתלהטות

et le début de la Paracha Korach ; Haazinu (295b) ; et dans la Paracha Terouma (148a) : « car assurément l'or s'élève plus haut, etc. », cité dans le Pardes, Chaar 10, chapitre 3. Voir aussi ce qui est écrit au sujet de l'amour ardent,

שהיא בחינת כמעלת הזהב בד"ה ועשית ציץ זהב טהור ובד"ה ויושט הלך לאסתר את שרביט הזהב ובפי מקץ בד"ה כי עמך מקור חיים ובפי בהעלותך בד"ה ראיתי

qui présente une supériorité semblable à celle de l'or, dans le discours commençant par « Tu feras une plaque frontale en or pur », dans celui commençant par « Le roi tendit à Esther le sceptre d'or », ainsi que dans la Paracha Mikets, dans le discours commençant par « Car auprès de Toi est la source de la vie », et dans la Paracha Behaalotkha, dans le discours commençant par « J'ai vu,

והנה מנורת זהב ובפי בהר בד"ה כי תבאו כו' ושבת הארץ ובפי שלח ע"פ והיה לכם לציצית ובפי תשא ע"פ שמאלו תחת לראשי ובפי ש"ב פ"נ.

« Et voici un chandelier d'or » ; ainsi que, dans Parachat Behar, dans le discours commençant par « Lorsque vous entrerez, etc., la terre se reposera » ; dans Parachat Chela'h, sur « Il sera pour vous un tsitsit » ; dans Parachat Ki Tissa, sur « Sa gauche est sous ma tête » ; et dans le Séfer Chel Beino-nim, chapitre 50.

4 ומענין התכללות המדות בפי תולדות בביאור ע"פ מים רבים בענין רבקה של שלש בקר כו' ובביאור ע"פ וקבל היהודים בסופו ובפי ואתחנן ע"פ וידעת היום.

Et sur le sujet de l'inclusion des attributs émotionnels (midot) [les uns dans les autres] : dans la paracha Toldot, dans l'explication sur « Les grandes eaux », à propos de Rivka, une rivka (équipe) de bœufs trois par trois, etc. ; dans l'explication sur « Et les Juifs acceptèrent », à la fin ; et dans la paracha Vaét'hanan, sur « Et sache aujourd'hui ».

ומ"ש בסמוך בענין ב' תורים ב' תורות כו' י"ל שהן עצמן בחי' זו"נ כשהן בהתכללות ועמ"ש סד"ה כי ההרים ימושו בענין ואגודתו על ארץ כו'

Quant à ce qui est écrit peu après au sujet des deux tourim, les deux Torah, etc., on peut dire qu'ils sont eux-mêmes le niveau de Zeir Anpin et de Noukva lorsqu'ils sont inclus l'un dans l'autre. Voyez aussi ce qui est écrit à la fin du maamar commençant par « Car les montagnes peuvent s'éloigner », au sujet de « et Son faisceau (agoudato) sur la terre, etc. »

ואגודתו היינו ג"כ בחינת התכללות וע' עוד מענין תורי זהב בזח"א בראשית (דף א' ע"ב) וירא (צ"ז ב') ע"פ וקול התור ויקרא (דף ד' ע"ב)

« Son faisceau » désigne également le niveau de l'inclusion. Voyez encore, au sujet des tourim d'or, le Zohar, partie I, Berechit (folio 1b), Vayéra (97b), sur « et la voix de la tourterelle (tor) », [et] Vayikra (folio 4b).]

והנה כמו שבחיי נקודת סגול הם ב' בחי' סגול וסגולתא דהיינו ממטה למעלה וממעלה למטה כן בבחי' תורים הם ג"כ ב' תורים ממטה למעלה וממעלה למטה והם ב' בחי' תורות תשב"כ ותשב"ע"פ

Or, de même que le niveau des points du séghol comporte deux niveaux, séghol et ségholta, c'est-à-dire de bas en haut et de haut en bas, de même, dans le niveau des tourim, il y a également deux tourim, de bas en haut et de haut en bas ; ils correspondent aux deux niveaux de la Torah : la Torah écrite et la Torah orale.

וזהו נעוו לחייך בתורים כו' פי' לחייך לחי עליון ולחי התחתון מקום מוצא הבל הדיבור

C'est là le sens de « Tes joues sont belles avec des tourim, etc. » : « tes joues » désigne la mâchoire supérieure et la mâchoire inférieure (le'hi), l'endroit d'où sort le souffle (hével) de la parole.

כי הבלא סליק לעילא כו' בחי' גבורות והסתלקות הוא בחי' רשפי אש מעלת הזהב על הכסף

Car « le souffle monte vers le haut, etc. » : le niveau des Guevourot (retenue) et du retrait (histalkout), qui est le niveau des « flammes ardentes », la supériorité de l'or sur l'argent.

(ועמ"ש בפ' אחרי בד"ה כי ביום הזה יכפר הכל הלב אותיות להב כו' וגם הוא כלול מכל ג' בחי' אמ"ר

ועמ"ש הרמ"ז פ' פנחס) (דרט"ו) בד"ה האי אומאה בענין אמ"ר מעלת האהבה כו'

(Voyez ce qui est écrit dans la paracha A'haré, dans le maamar commençant par « Car en ce jour Il fera expiation », au sujet du hével [souffle] du cœur : [hével a] les mêmes lettres que lahav (flamme), etc. Lui aussi comprend les trois niveaux, feu, eau et esprit. Voyez également ce que le Ramaz a écrit sur la paracha Pin'has) (folio 215), dans le passage commençant par « Cet engagement », au sujet du feu, de l'eau et de l'esprit. [Par] la supériorité de l'amour, etc.,

הנ"ל נעשה ונמשך בחי' תורים לבחינת נקודות אלו ונעשה מהם קוין בהתכללות הנקודות זו בזו וכל

זה בבחי' לחיים שהוא מ קום מו צא הבל הדיבור כו'

mentionnée plus haut, le niveau des tourim est formé et attiré vers ces points, et des lignes en sont formées par l'inclusion des points les uns dans les autres. Tout cela se situe au niveau des joues, qui sont l'endroit d'où sort le souffle de la parole, etc.,

כי הבל סליק לעילא (עמ"ש מענין הבל הדיבור בד"ה ביום השמע"צ וע' בע"ח שער העקודים פ"א וע'

בזח"ג בפ' תזריע מ"ז ב' ח"ב שמות ג' א' ובמק"מ שם):

car « le souffle s'élève vers le haut ». (Voir ce qui est écrit au sujet du souffle de la parole dans le discours commençant par « Le huitième jour, une assemblée » ; voir aussi Etz Chaim, Sha'ar HaAkudim, chapitre 1 ; et le Zohar, partie III, Parashat Tazria, 47b ; partie II, Shemot, 3a ; ainsi que le Mikdash Melech à cet endroit.)

5 ג אבל צוארך בחרוזים הוא בחי' אבנים טובות ומרגליות מופרדים וקבועים ותלויים בחוט שהחוט נכנס בהם ומחברם שלא יתפרדו.

3. Mais «ton cou avec des rangées de perles» désigne le niveau des pierres précieuses et des perles, distinctes, serties et suspendues à un fil: le fil les traverse et les relie afin qu'elles ne se séparent pas.

וכך עד"מ נמשך הקל קול יעקב יוד עקב הוא מדתו של יעקב בחי' חוט מבריה מן הקצה אל הקצה

De même, à titre d'analogie, est attiré [le niveau de] «La voix est la voix de Yaakov»: [Yaakov] se lit youd [et] akev (talon), ce qui désigne l'attribut de Yaakov, le niveau d'un fil qui «traverse d'une extrémité à l'autre».

(עמ"ש מענין זה דיעקב בפי' צו בד"ה והיה אור הלבנה כו' ובד"ה משמח חתן כו' וע' בזהר ס"פ תרומה קע"ה ב')

(Voir ce qui est écrit à propos de Yaakov en la matière, dans la paracha de Tsav, dans le discours commençant par «Et la lumière de la lune sera, etc.», ainsi que dans le discours commençant par «Qui réjouit l'époux, etc.»; voir également le Zohar, à la fin de la paracha de Terouma, 175b.)

דהיינו אפילו בבחי' קצה אחרון שהוא רחוק מקצה הראשון לגמרי דהיינו בחי' עלמא דפרודא דברים זרים ונפרדים כו'

C'est-à-dire même au niveau de l'extrémité ultime, entièrement éloignée de la première extrémité: le niveau du monde de la séparation, composé de choses étrangères et distinctes, etc.

ונמשך קול והמשכה עליונה מלמעלה שיתחברו וייתחדו גם הם ליחודו ית'. וזהו ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו כו' כי הוא יתברך מקומו של עולם

Une voix et un influx supérieur sont attirés d'en haut, afin qu'elles aussi soient reliées et unies à Son unité, béni soit-Il. C'est là le sens de «Il prit des pierres de l'endroit et les plaça à sa tête, etc.»: car Lui, béni soit-Il, est «le lieu du monde».

כמאמר ברוך המקום בחינת ממכ"ע ואבנים הם בחינת אותיות שנפלו בשבירת הכלים ויעקב הוא המביאן ומעלה אותם למעלה בבחינת מראשותיו (ועמ"ש מענין זה ר"פ ויצא בד"ה ושכתי בשלום כו').

Comme le dit la formule : « Béni soit le Lieu » (HaMakom), niveau de la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin). Les pierres désignent les lettres qui tombèrent lors du bris des réceptacles ; Yaakov est celui qui les rassemble et les élève au niveau de « sa tête ». (Voir ce qui est écrit à ce sujet au début de la paracha de Vayétsé, dans le discours commençant par « Et je reviendrai en paix, etc. ».)

וכשם שבמשל החרוזים מאבנים טובות שהם נקובים וחלולים כך צריך לעשות מקום חלל כמ"ש ולבי חלל בקרבי להיות כלי ריקן מחזיק המשכות אור א"ס ב"ה שאין אור א"ס ב"ה שורה ומתגלה

De même que, dans l'analogie, les perles de pierres précieuses enfilées sont percées et creuses, il faut faire un espace creux, comme il est écrit : « Mon cœur est creux en moi », afin d'être un réceptacle vide qui accueille les influx de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il. Car la Lumière infinie, béni soit-Il, ne réside et ne se révèle

אלא במי שבטל אליו במציאות לגמרי בבחינת אין ממש שלא יהיה תופס מקום כלל ליש ודבר.

que chez celui qui est entièrement annulé devant Lui jusque dans son existence même, dans un état de pur néant (ayin), de sorte qu'il n'occupe aucune place en tant que « quelque chose » (yech ni entité).

6 וכדי להיות ביטול זה הוא על ידי בחינת קול יעקב שהקול מעורר הכוונה והכוונה אינו מחשבה לבדה כ"א להיות מכוון כו'.

Or, cette annulation de soi (bitoul) s'accomplit par le niveau de « la voix de Yaakov » : la voix éveille la kavana (intention), et la kavana n'est pas seulement une pensée, mais le fait d'être orienté (mekhovan), etc.

וכך בחי' כנ"י נקרא כוונה ע"ש שצריך לכוון את לבו לגבי א"ס ב"ה בבחינת ביטול כו'

De même, le niveau de la Communauté d'Israël (Knesset Israël) est appelé kavana, parce qu'il faut orienter son cœur vers l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, dans un état d'annulation de soi, etc.,

שיהיה מכוון נגד בחינת אין ערוך לך כו' שיהיה נתפס במוחו ולבו כי אין עוד מלבדו.

afin d'être orienté vers le niveau de « Nul n'est comparable à Toi, etc. » : il faut que soit saisi par son esprit et son cœur qu'« il n'y a rien d'autre que Lui ».

7 וזהו ענין שיכונונו את לבם שבמשנה רפ"ה דברכות היינו כאדם המכוין לזרוק חיצו במקום ידוע כך תהיה כוונת הנפש לצאת

Tel est le sens de «qu'ils dirigent leur cœur», dans la Michna au début du chapitre 5 de Berachos : comme un homme qui vise un endroit précis pour lancer sa flèche, ainsi l'intention de l'âme doit-elle tendre à sortir

מנרתקה ולהשתפך אל חיק אביה בבחי' ביטול במציאות ולהתכלל במקורה מקור החיים מקור התענוגים אור א"ס ב"ה שיהיה אור א"ס ב"ה ממש שורה ומתגלה בנפשו

de son fourreau et à se répandre dans le sein de son Père, dans un état d'annulation de sa propre existence (bitoul bimetzuiot), et à être incluse dans sa source, la source de la vie, la source des délices, la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, afin que la Lumière infinie elle-même, béni soit-Il, repose et se révèle dans son âme.

כי אין אור א"ס ב"ה שורה ומתגלה אלא במי שבטל אליו והוא בחינת עשיית הנקבים והחלולים שבאבנים טובות

Car la Lumière infinie, béni soit-Il, ne repose et ne se révèle que chez celui qui s'annule devant Lui. C'est là le niveau du percement et du creusement des pierres précieuses

(ועמ"ש בד"ה לא הביט און ביעקב מענין מצות צריכות כוונה ומ"ש בד"ה ושמתי כדכד בפ"י ושעריך לאבני אקדח וכל גבולך לאבני חפץ)

(Voir ce qui est écrit dans le discours commençant par «Il n'a pas aperçu d'iniquité en Yaakov», au sujet du principe selon lequel «les mitsvot requièrent une intention»; et ce qui est écrit dans le discours commençant par «Je ferai [tes fenêtres] en kadkod», sur l'explication de «et tes portes en pierres de carbuncle (avnei ekdach), et toute ta frontière en pierres précieuses»),

כדי שיכנוס בהם החוש המחברם וכך הוא עד"מ בחינת ביטול הנ"ל להיות בבחינת ולב חלל בקרבי שהוא בחי' כלי ריקן.

afin que le fil qui les relie puisse y pénétrer. De même, par analogie, le niveau d'annulation de soi mentionné plus haut consiste à être dans l'état de «et mon cœur est creux en moi», qui est le niveau d'un réceptacle vide.

וזהו מ"ש הקל קול יעקב. והנה קול הראשון חסר וי"ו שהוא בחינת תפלה והעלאה ממטה למעלה להיות כאריה ישאג.

Tel est le sens de ce qui est écrit: «La voix est la voix de Yaakov.» Or, le premier mot «voix» s'écrit sans vav: c'est le niveau de la prière et de l'élévation d'en bas vers le haut, pour être «comme un lion qui rugit».

אך א"א להיות העלאה זו בלתי על ידי המשכה בחינת קול העליון מלמעלה למטה. וכמ"ש במ"א ע"פ הקל קול יעקב ועד"ז איתא בזהר בשלח

Mais cette élévation ne peut se produire qu'au moyen d'un influx, du niveau de la voix supérieure, d'en haut vers le bas, comme il est écrit ailleurs à propos de «La voix est la voix de Yaakov». Dans le même sens, il est dit dans le Zohar, paracha Béchala'h

(דף נ' ע"א) בתוספתא עד לא אשתקע אורא דכ"א ולא נהיר א בנין נקיבן הו סתימאן.

(folio 50a), dans la Tosefta: «Avant que l'air pur ne se soit établi et n'ait brillé, les pierres percées étaient scellées.»

שצ"ל המשכה בתחלה מבחי אורא דכ"א שע"ז יהיו האבנין נקיבן והוא בחי המשכת מ"ד לעורר המ"ן דכ"ן אבן א' בן וכו'.

Car il faut d'abord qu'il y ait un influx depuis le niveau de l'«air pur», grâce auquel les pierres deviennent percées. C'est le niveau de l'influx des eaux masculines (mayin duchrin), destiné à éveiller les eaux féminines (mayin noukvin) de [Nom] Ban: le mot even («pierre») se compose de alef [et des lettres de] Ban, etc.

וזהו ענין הקול וההמשכה מלמעלה לעורר הקול שמלמטה למעלה והכוונה כו'. והקול הכי דיעקב המלא וי"ו הוא בחי בריח התיכון שמבריה מן הקצה אל הקצה

Tel est le sens de la voix et de l'influx d'en haut, destinés à éveiller la voix [qui s'élève] d'en bas vers le haut, ainsi que la kavana, etc. Et la seconde «voix» de Yaakov, [écrite] en toutes lettres, avec un vav, est le niveau de la barre médiane, qui «traverse d'un bout à l'autre»,

והוא בחינת חוט הנכנס בתוכם לחברם שיהיו לאחדים שהחוט הוא בחינת המבריה מן הקצה אל הקצה שיהיה בחי אני ה' לא שניתי ואני ראשון ואני אחרון בשוב

et c'est le niveau du fil qui pénètre en elles pour les relier, afin qu'elles ne fassent qu'un. Car le fil est le niveau de ce qui «traverse d'un bout à l'autre», afin que se réalise le niveau de «Moi, D.ieu, Je n'ai pas changé» et de «Je suis le premier et Je suis le dernier», à égalité.

(והוא בחי' תורה וכני' ממ"ש ע"פ כי תשמע בקול כו' לעשות הישר כו' והיינו שהתורה היא פנימית רצונו וחכמתו יתברך והוא וחכמתו ורצונו הכל אחד וזהו בחינת החוט הנכנס לתוך האבנים לחברם כו' ועמ"ש סד"ה ויקח קרח בענין בן פורת יוסף).

(C'est le niveau de la Torah, comme indiqué plus haut, d'après ce qui est écrit au sujet de « Quand tu écouteras la voix, etc., pour faire ce qui est droit, etc. » : la Torah est la dimension intérieure (pnimiyout) de Sa volonté et de Sa sagesse, béni soit-Il ; Lui, Sa sagesse et Sa volonté ne font qu'un. Tel est le niveau du fil qui pénètre dans les pierres pour les relier, etc. Voir aussi ce qui est écrit à la fin du discours commençant par « Koré'h prit », au sujet de « Yossef est un fils fécond ».)

וזהו כה אמר הוי' מלך ישראל וגואלו ה' צבאות אני ראשון ואני אחרון. כי מלך ישראל הוא בחי' מלכותו ית' השוכן ומתלבש בתחתונים בהשתלשלות וירידת המדרגות מאור א"ס.

Tel est le sens de : « Ainsi parle D.ieu, le Roi d'Israël et son Rédempteur, D.ieu des armées : Je suis le premier et Je suis le dernier. » Car « le Roi d'Israël » est le niveau de Sa Mal'hout (souveraineté), béni soit-Il, qui réside dans les mondes inférieurs et s'y revêt, à travers l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout) et la descente des niveaux depuis la Lumière infinie.

וגואלו של מלך פ"י שיגאול ויפדה מדת מלכותו ית' מהתלבשות בק"נ ולהיות בבחינת את השמים ואת הארץ אני מלא בבחינת שמים ובבחינת ארץ בשוה להיות הגילוי למטה

Et « son Rédempteur », c'est-à-dire le Rédempteur du Roi, signifie qu'Il rachète et délivre l'attribut de Sa Mal'hout, béni soit-Il, de son revêtement dans la kelipat nogah, afin qu'elle soit dans l'état de « Je remplis les cieux et la terre » : au niveau du ciel comme à celui de la terre, à égalité, de sorte que la révélation en bas soit

כמו למעלה ואז אני ראשון ואני אחרון בשוה (ועמ"ש בד"ה ששים המה מלכות בענין ומשם יפרד כו' מפלגא דלעילא כו' אכן על ידי זורע צדקות נמשך מצמיח ישועות להיות הגילוי למטה כמו למעלה.

comme en haut ; alors, « Je suis le premier et Je suis le dernier » [se réalise] à égalité. (Voir ce qui est écrit dans le discours commençant par « Il y a soixante reines », au sujet de « et de là se sépare, etc. », « à partir de la moitié supérieure, etc. » : toutefois, grâce à « Celui qui sème des actes de justice », est attiré « Celui qui fait germer les délivrances », afin que la révélation en bas soit comme en haut.)

וזהו ענין אני ראשון ואני אחרון בשוה כו'. ועיין בפרדס בעה"כ ערך גאולה בענין וגאלתיך אנכי ועיין ר"פ ויגש (דרי"ה ע"ב)

Tel est le sens de «Je suis le premier et Je suis le dernier» à égalité, etc. Voir aussi le Pardes, dans Erchei HaKinuyim, à l'entrée «Ge'ulah» (rédemption), au sujet de «alors, moi-même, je te rachèterai»; voir également le début de Parshas Vayigash) (folio 205b),

גבי אין מפסיקין בין גאולה לתפלה כמה דלא מפסיקין בין תשי"י לתשי"ר והארה והמשכה זו להיות בבחינת אני ראשון ואני אחרון בשוה תלוי בישראל עם קרובו וכמ"ש במצות אשר יעשה אותם האדם שהאדם עושה אותם למצות.

à propos de «On n'interrompt pas entre la Guéoula (délivrance) et la Téfila (prière), tout comme on n'interrompt pas entre les téfilines du bras et celles de la tête». Or, cette illumination et cette émanation, qui permettent d'être dans l'état de «Je suis le premier et Je suis le dernier» à égalité, dépendent d'Israël, «le peuple qui Lui est proche», comme il est écrit au sujet des mitsvot: «que l'homme accomplira», [ce qui signifie] que l'homme en fait des mitsvot.

כי הנה המשכיל יבין דענין הנ"ל ויקח מאבני המקום כו' שייך גם כן בתורה ומצות

Car celui qui est doué de discernement comprendra que le sujet mentionné plus haut, «Il prit parmi les pierres du lieu, etc.», s'applique également à la Torah et aux mitsvot,

שהם מלובשים בענינים גשמיים ונקרא בחינת אבני המקום בחינת אותיות וישכ"ב י"ש כ"ב הם נובלות חכמה שלמעלה וכדי להיות בהם בחי גילוי הארת אור א"ס ב"ה מחכמה עילאה

qui sont revêtues d'éléments matériels et sont appelées le niveau des «pierres du lieu», le niveau des lettres. Et vayichkav («il se coucha») se lit yesh kaf-bet, «il y a vingt-deux»: ce sont «les fruits tombés de la sagesse supérieure». Et afin que s'y révèle l'illumination de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, issue de la 'Hokhma (sagesse) supérieure,

וגם להיות הארת אור א"ס ב"ה בחכמה (ובחסד) מבחינת כי חפץ חסד הוא (עמ"ש בד"ה לסוסתי גבי כי אמרתי עולם חסד יבנה).

et afin également que l'illumination de la Lumière infinie, béni soit-Il, se trouve dans la 'Hokhma (et dans le 'Hessed), à partir du niveau de «car Il désire la bonté» (voir ce qui est écrit dans le discours commençant par «À ma jument», à propos de «Car j'ai dit: un monde sera construit par la bonté»),

הנה הארתם והמשכתם הוא על ידי ישראל כמ"ש אשר יעשה אותם האדם וחי בהם וכתוב ועשיתם אתם שישראל עושים אותם להמצות כנ"ל (ועמ"ש בד"ה תורה צוה לנו משה כו') והיינו ע"י רוח אייתי רוח.

leur illumination et leur émanation se font par l'intermédiaire d'Israël, comme il est écrit: «que l'homme accomplira et par lesquelles il vivra», et comme il est écrit: «et vous les accomplirez», [ce qui signifie] qu'Israël fait des mitsvot ce qu'elles sont, comme indiqué plus haut (voir ce qui est écrit dans le discours commençant par «Moïse nous a ordonné la Torah, etc.»). C'est-à-dire par «l'esprit suscite l'esprit».

והכח הזה לישראל הוא בחינת קול והמשכה עליונה מבחינת אריה ישאג כמ"ש במ"א להיות רוח אייתי רוח ואח"כ הקול ה'.

Cette force [accordée] à Israël est le niveau d'une voix et d'une émanation supérieure issue du niveau de «le lion rugit», comme il est écrit ailleurs, afin que se réalise «l'esprit suscite l'esprit»; puis vient la seconde voix

להיות המשכה באמשיך רוח שיהיה הארת אור א"ס ב"ה שורה ומתגלה בת"ת ומצות בחי' אני הוי' לא שנת ולמעלה ולמטה שוין והוא בחינת חוט המחרם

afin qu'il y ait une émanation, [comme dans] «et fait descendre l'esprit», pour que l'illumination de la Lumière infinie, béni soit-Il, réside et se révèle dans l'étude de la Torah et les mitsvot: le niveau de «Moi, Havaya, Je n'ai pas changé», et le haut et le bas sont égaux. Tel est le niveau du fil qui les relie.

וזהו כחוט השני שפתותיך ומדברך נאווה (פ"י מדברך היינו הדבור בד"ת וכמ"ש בזח"א כפ' ויחי) (דרמ"ו ע"ב) ונקרא ג"כ אמרי שפר כו' ע"ש.

Et tel est le sens de «Tes lèvres sont comme un fil écarlate, et ton discours est ravissant» (c'est-à-dire que «ton discours» désigne la parole dans les paroles de Torah, comme il est écrit dans le Zohar, partie I, parachat Vayé'hi) (folio 246b); cela est également appelé «paroles de beauté, etc.»; voir là-bas.

אך בענין כחוט השני צ"ע דהנה איתא בזהר ויקרא (דכ"ג ב' ודכ"ה סע"א וע"ב) שע"י עסק התורה נמשך עליו חוט של חסד ע"ש וכמ"ש בגמרא.

Cependant, au sujet de «comme un fil écarlate», cela demande examen. Car il est dit dans le Zohar, Vayikra (folio 23b, et folio 25, fin de side a et side b), que par l'étude de la Torah un fil de bonté est attiré sur lui (voir là-bas), comme il est écrit dans la Guemara.

והרי חוט השני משמע בחי' גבורה כמ"ש בזח"א בפי' ויחי (דרל"ה ב') ע"פ כי כל ביתה לבוש שנים וע"ש (דרמ"א סע"ב) ובפי' בראשית (דמ"ד ב') בענין חוט השני ובלק"ת ביהושע.

Pourtant, « un fil écarlate » évoque le niveau de Guevoura (retenue), comme il est écrit dans le Zohar, partie I, Parachat Vayé'hi (folio 238b), à propos de « car tous ceux de sa maison sont vêtus d'écarlate » ; voir aussi là-bas (folio 241, fin de side b), ainsi que dans la Parachat Beréchet (folio 44b), au sujet du fil écarlate ; et dans Likkutei Torah [de l'Arizal] sur Yéhochoua.

אך בזהר תרומה (דקל"ט א') בענין ותולעת שני לפי' המק"מ שם היינו בחינת חסד וגם א"ש דקאי על עסק התורה שזהו בחי' תולעת שאין כחו

Cependant, dans le Zohar, Terouma (folio 139a), à propos de « et de la laine écarlate » (tola'at chani), selon l'explication du Mikdash Mélekh à cet endroit, il s'agit du niveau de 'Hessed (bonté). Il convient également que cela renvoie à l'étude de la Torah, car celle-ci est du niveau du tola'at (ver), dont la force ne réside que

אלא בפיו וכמ"ש במ"א ע"פ זאת חקת התורה כו' ושם נתבאר שהוא גבורה שבחסד כו' ועיין עוד בזח"א בפי' חקת (קפ"ד א').

dans sa bouche, comme il est écrit ailleurs à propos de « Ceci est le statut de la Torah, etc. » ; il y est expliqué qu'il s'agit de la Guevoura au sein du 'Hessed, etc. Voir également le Zohar, partie III, Parachat 'Houkat (184a).

ואפשר משום דמלכות היא תשבע"פ שבנינה מן הגבורות. וזהו ענין דקדוקי סופרים והם ג"כ ודקאי בחי' גבורה שבחסד.

Peut-être est-ce parce que Mal'hout est la Torah orale, dont la structure est [édifiée] à partir des Guevourot. C'est là le sens des précisions des Scribes (dikdouké soferim), qui relèvent elles aussi, assurément, du niveau de la Guevoura au sein du 'Hessed.

ולכן נקרא כחוט השני כו' ועמש"ל ע"פ שחורה אני ונאווה שע"י גבורות אלו נמשך גילוי אור א"ס ממש מה שלמעלה מבחי' שער רישיה כעמר נקא כו'.

C'est pourquoi cela est appelé « comme un fil écarlate, etc. ». Voir aussi ce qui est écrit plus haut à propos de « Je suis noire, mais belle » : par ces Guevourot se révèle la Lumière infinie elle-même, qui dépasse le niveau de « les cheveux de Sa tête sont comme de la laine pure, etc. »

ועמ"ש במ"א ע"פ המאמר הזהר וישלח (דקע"ה ב') בפסוק כי ישרים דרכי הוי' כו' ע"ש

Voir aussi ce qui est écrit ailleurs à propos de la déclaration du Zohar, Vayichla'h (folio 175b), sur le verset « Car les voies de D.ieu sont droites, etc. » ; voir là-bas.

והנה ע"י ביטול הנפש בתפלה בבחי' אריה ישאג והמשכת אור א"ס ב"ה למטה בבחינת דירה בתחתונים שהוא בחינת תורה ומצות

Or, par l'annulation de soi de l'âme dans la prière, à la manière de « un lion rugit », et par l'attraction de la Lumière infinie, béni soit-Il, ici-bas, sous la forme d'une demeure dans les mondes inférieurs, qui est le niveau de la Torah et des mitsvot,

אזי גם הדברים זרים ומפורדים לגמרי בבחינת עלמא דפרודא נמשכים ועולים מאליהם לאתהפכא מחשוכא לנהורא שגם עליהם נאמר ויקח מאבני המקום בחי' מקומו של עולם שנפלו בשכח"כ מבחי' לפני מלך כו'.

Alors même les choses étrangères et totalement séparées, relevant du monde de la séparation, sont attirées et s'élèvent d'elles-mêmes, « pour être transformées de l'obscurité en lumière ». Car il est dit aussi à leur sujet : « Il prit des pierres du lieu » — le niveau du «Lieu du monde» — qui étaient tombées lors de la brisure des réceptacles, du niveau de «avant qu'un roi [ne règne], etc.»

8 וזהו שמתחלה נאמר נאוו לחייך בתורים שהוא תשב"כ ותשבע"פ כנ"ל. ועי"ז אח"כ צוארך בחרוזים שצוארך בחי' הקול והמשכה מלמעלה למטה להיות בחי' עשיית נקבים בכל מיני אבנים טובות שהם האותיות המלובשות בגשמיות כו'

C'est pourquoi il est dit d'abord : « Tes joues sont belles avec les torim », ce qui désigne la Torah écrite et la Torah orale, comme indiqué plus haut ; et, par cela, vient ensuite : « ton cou avec des rangs de perles ». « Ton cou » désigne le niveau de la voix et l'effusion du haut vers le bas, afin qu'il y ait le niveau du percement de toutes sortes de pierres précieuses, qui sont les lettres revêtues de matérialité, etc.,

ע"י ולבי חלל כו' ועי"ז אח"כ בחרוזים להיות המשכת החוט בכל סדר ההשתלשלות מריש כל דרגין עד סוף כל דרגין מברית מן הקצה אל הקצה. ועמ"ש ע"פ לכבתי כו' באחד ענק מצוארניך :

par « et mon cœur est vide... » ; et, par cela, vient ensuite « avec des rangs de perles » : le fil est ainsi tiré à travers tout l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), depuis le commencement de tous les degrés jusqu'à leur terme, « reliant une extrémité à l'autre ». Voyez aussi ce qui est écrit sur « Tu as ravi mon cœur... par un seul collier de ton cou ».

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/likutei-torah/shir-hashirim/11/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak